

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Matyášové, soudkyně JUDr. Ludmily Valentové a soudce JUDr. Jakuba Camrdy v právní věci žalobkyně: **O. P.**, právně zastoupené Mgr. Danielem Krajčem, advokátem se sídlem Nám. Přemysla Otakara II. 36, 370 01, České Budějovice, proti žalovanému: **Policie ČR, Ředitelství služby cizinecké a pohraniční policie**, se sídlem Olšanská 2, 130 51, Praha, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 18. 11. 2008, č. j. 8 Ca 246/2006 - 49,

t a k t o :

- I. Usnesení Městského soudu v Praze ze dne 18. 11. 2008, č. j. 8 Ca 246/2006 - 49 **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.
- II. Odměna Mgr. Daniela Krajča, se sídlem Nám. Přemysla Otakara II. 36, 370 01, České Budějovice, **se určuje** částkou 5712 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do šedesáti dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobkyně (dále jen stěžovatelka) kasační stížností napadá v záhlaví označené usnesení Městského soudu v Praze (dále jen městský soud), kterým byla odmítnuta její žaloba, kterou se domáhala zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 6. 2006, č. j. SCPP-1538/C-214-2006, kterým bylo rozhodnuto o jejím odvolání a o odvolání podaném panem V. Y. proti usnesení Policie ČR, Oblastního ředitelství služby cizinecké a pohraniční policie České Budějovice, Oddělení cizinecké policie Jindřichův Hradec ze dne 28. 2. 2006, č. j. SCPP-95/CB-IV-CI-2006, kterým bylo zastaveno řízení ve věci žádosti o povolení

k pobytu na území České republiky pana V. Y. a jímž bylo uvedené prvostupňové rozhodnutí změněno tak, že odvolací orgán uvedl náležité označení účastníků řízení (za účastníka řízení označil i stěžovatelku). Stěžovatelka tvrdí, že usnesením městského soudu bylo porušeno její právo na podání žaloby, neboť byla účastníkem řízení před správním orgánem. Usnesením městského soudu bylo rovněž porušeno její právo na rodinný život zahrnující i vazbu mezi rodičem a dospělým potomkem. Stěžovatelka uvádí, že podstatné ve věci je, že se celá rodina přesídlila na území ČR v souladu s usnesením vlády ČR ze dne 17. 1. 1996 č. 72 o zásadách politiky vlády ČR ve vztahu k přesídlování cizinců s prokázaným českým původem (krajanů) žijících v zahraničí. Důvodem žádosti o povolení pobytu bylo tedy přesídlení krajanů do vlasti; účelem trvalého pobytu – přesídlení. Syn stěžovatelky se spolu se svojí rodinou přesídlil s ní. V době přesídlení mu bylo 17 let, přes hranice by ho nepustili bez doprovodu dospělých, také neměl oprávnění k vyřízení dokladů, rovněž byl stěžovatelkou odhlášen ze všech úřadů v Kazachstánu. Zde jsme všechno prodali, tudíž syn se nemá kam vrátit.

Stěžovatelka navrhuje, aby Nejvyšší správní soud napadené usnesení městského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Z obsahu správního spisu zjistil Nejvyšší správní soud následující skutečnosti rozhodné pro posouzení kasační stížnosti.

Dne 28. 2. 2006 Oddělení cizinecké policie Jindřichův Hradec vydalo rozhodnutí, kterým podle ustanovení § 169 odst. 7 písm. d) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců, ve znění pozdějších předpisů, zastavilo řízení ve věci žádosti o povolení k pobytu, podané dne 3. 2. 2006, když bylo konstatováno, že žadatel pan V. Y. je starší 21 let a není nezaopatřenou osobou a v době podání žádosti pobýval na území České republiky neoprávněně, neboť dne 30. 7. 2003 nabylo právní moci rozhodnutí o zrušení platnosti jeho povolení k pobytu na území České republiky bez víza. Usnesení o zastavení řízení bylo doručeno V. Y. dne 6. 3. 2006, stěžovatelce dne 3. 3. 2006. Proti tomuto rozhodnutí podal pan V. Y. dne 21. 3. 2006 odvolání, dne 17. 3. 2006 podala proti tomuto rozhodnutí odvolání i stěžovatelka.

O odvolání rozhodl žalovaný tak, že rozhodnutí správního orgánu změnil ve výroku tak, že uvedl jako účastníka řízení také paní O. P., a potvrdil zastavení řízení. Rovněž v odůvodnění výslovně uvedl, že ke změně výroku přistoupil v souladu s ust. § 27 odst. 1 správního řádu, dle kterého se ve výroku uvedou účastníci řízení (stěžovatelka ve výroku rozhodnutí 1. stupně nebyla uvedena – pozn. soudu).

Kasační stížnost je podle ustanovení § 102 a násl. s. ř. s. přípustná a jsou v ní namítány důvody odpovídající ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) a e) s. ř. s. Jejím rozsahem a důvody je Nejvyšší správní soud podle ustanovení § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán, to neplatí, bylo-li řízení před soudem zmatečné nebo bylo zatíženo vadou, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí ve věci samé, anebo je-li napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné, jakož i v případech, kdy je rozhodnutí správního orgánu nicotné.

Nejvyšší správní soud přezkoumal kasační stížností napadené usnesení městského soudu a dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná.

Podle ustanovení § 65 odst. 1 s. ř. s. kdo tvrdí, že byl na svých právech zkrácen přímo nebo v důsledku porušení svých práv v předcházejícím řízení úkonem správního orgánu, jímž se zakládají, mění, ruší nebo závazně určují jeho práva nebo povinnosti, (dále jen „rozhodnutí“), může se žalobou domáhat zrušení takového rozhodnutí, popřípadě vyslovení jeho nicotnosti, nestanoví-li tento nebo zvláštní zákon jinak. Podle odst. 2 téhož ustanovení žalobu proti rozhodnutí správního orgánu může podat i účastník řízení před správním orgánem, který není k žalobě oprávněn podle odstavce 1, tvrdí-li, že postupem správního orgánu byl zkrácen na právech, která jemu přísluší, takovým způsobem, že to mohlo mít za následek nezákonné rozhodnutí.

Nejvyšší správní soud se ztotožňuje s názorem městského soudu, že k podání žaloby je oprávněna jen osoba, která byla napadeným rozhodnutím správního orgánu dotčena na svých právech v předcházejícím řízení úkonem správního orgánu, tedy tím, jímž bylo rozhodnuto o změně prvostupňového rozhodnutí, kterým bylo řízení ve věci žádosti o povolení k pobytu pana V. Y. zastaveno. Touto osobou byl žadatel V. Y., nikoli stěžovatelka; pouze tomu zcela nepochybně svědčí žalobní legitimace dle § 65 odst. 1 s. ř. s.

Podle ust. § 27 písm. a) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, účastníky řízení jsou v řízení o žádosti žadatel a další dotčené osoby, na které se pro společenství práv nebo povinností s žadatelem musí vztahovat rozhodnutí správního orgánu

Podle odst. 2 citovaného ustanovení účastníky jsou též další dotčené osoby, pokud mohou být rozhodnutím přímo dotčeny ve svých právech nebo povinnostech.

Ze správního spisu vyplynulo, že stěžovatelka však byla správním orgánem považována za účastníka řízení; žalovaný rozhodoval jedním rozhodnutím v meritě věci účastníka řízení V. Y., přitom zde uvedl ve výroku i stěžovatelku. Správní orgán může, je-li to ve věci vhodné, nepochybně rozhodnout jedním rozhodnutím ve věci několika účastníků řízení, přitom však je nutno dbát toho, aby bylo lze z výrokové části i odůvodnění seznat důvody, které by bylo lze vztáhnout ke každému účastníkovi.

Stěžovatelka podala odvolání podle ust. § 71 správního řádu, o tomto odvolání rozhodl žalovaný nikoli např. postupem dle ust. § 92 správního řádu, tudíž nepovažoval podání stěžovatelky za nepřípustné, nepovažoval ji ani za osobu, která nemá oprávnění jej podat, apod.

Podle § 67 odst. 1 správního řádu rozhodnutím správní orgán v určité věci zakládá, mění nebo ruší práva anebo povinnosti jmenovitě určené osoby nebo v určité věci prohlašuje, že taková osoba práva nebo povinnosti má anebo nemá, nebo v zákonem stanovených případech rozhoduje o procesních otázkách. Z odůvodnění žalovaného, který nadto oproti rozhodnutí správního orgánu I. stupně právě doplnil stěžovatelku, jakožto účastníka řízení, však již nevyplývá, z jakého důvodu tak učinil a jaké procesní postavení stěžovatelce přisoudil, resp. o jakých jejích právech bylo rozhodováno, resp. na jakých právech byla dotčena. Z tohoto pohledu je rozhodnutí žalovaného nepřezkoumatelné.

Nezrušil-li městský soud rozhodnutí žalovaného pro tuto vadu řízení, zatížil vadou nepřezkoumatelnosti i své vlastní rozhodnutí.

Odmítnutí návrhu proto, že byl podán osobou k tomu zjevně neoprávněnou [§ 46 odst. 1 písm. c) s. ř. s.], lze vyhradit pouze případům nedostatku procesní legitimace a jen zcela zjevným nedostatkům legitimace hmotné, zjistitelným bez pochyb okamžitě, zpravidla již z návrhu samotného. Pokud tomu tak není, musí soud návrh věcně projednat; vyjde-li v této fázi nedostatek aktivní legitimace najevo, rozhodne o věci rozsudkem. Neučiní-li tak, postupuje v rozporu s čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod a zatěžuje řízení jinou vadou, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé [§ 103 odst. 1 písm. d) a § 109 odst. 3 věta za středníkem s. ř. s.] (viz např. rozsudek NSS ze dne 27. 9. 2005, č. j. 4 As 50/2004 - 59, příst. na www.nssoud.cz).

Dospěl-li městský soud k závěru, že stěžovatelka není legitimována k podání žaloby podle § 65 odst. 1 s. ř. s. (přitom nezkoumal ani legitimaci podle odst. 2 cit. ustanovení), neboť nebyla na svých právech zkrácena přímo nebo v důsledku porušení svých práv, tedy nebyla v postavení oprávněným ji k podání žaloby, protože napadeným rozhodnutím žádné její veřejné subjektivní právo nebylo a nemohlo být dotčeno, resp. o jejích právech nebylo ve správním řízení rozhodováno, učinil tak v rozporu s obsahem správního spisu.

Nejvyšší správní soud shledal z výše uvedených důvodů napadené rozhodnutí městského soudu nezákonným [ustanovení § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s.], a kasační stížnosti proto vyhověl.

V novém rozhodnutí rozhodne městský soud i o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti.

Stěžovatelce byl pro toto řízení před soudem ustanoven advokát; v takovém případě platí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát (ustanovení § 35 odst. 8, ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s.). Soud určil odměnu advokáta částkou 2 x 2100 Kč za dva úkony právní služby – převzetí a příprava věci a písemné podání soudu týkající se věci samé, a 2 x 300 Kč na úhradu hotových výdajů, v souladu s ustanovení § 9 odst. 3 písm. f), § 7, § 11 odst. 1 písm. b) a d) a ustanovení § 13 odst. 3 shora citované vyhlášky, celkem 4800 Kč. Protože ustanovený advokát je plátcem daně z přidané hodnoty (dále jen „daň“), zvyšuje se tento nárok vůči státu o částku odpovídající dani, kterou je tato osoba povinna z odměny za zastupování a z náhrad hotových výdajů odvést podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty (§ 35 odst. 7 s. ř. s.). Částka daně, vypočtená dle § 37 odst. 1 a § 47 odst. 3 zákona č. 235/2004 Sb. činí 912 Kč. Ustanovenému zástupci se tedy přiznává odměna a náhrada nákladů v celkové výši 5712 Kč.

Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do šedesáti dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 22. ledna 2010

JUDr. Lenka Matyášová
předsedkyně senátu